

podarske učinkovitosti arhiva ne može više izbjegavati, iako arhivi (prije svega državni, pokrajinski i općinski, tj. javni) na području čuvanja i zaštite arhivskoga gradiva imaju monopol. Smatra da je mogućnost pojavljivanja tržišne konkurencije za određene poslove unutar arhivske djelatnosti sve prisutnija i postavlja pitanje dobara i usluga koje bi arhivi za određenu cijenu i uz određenu promidžbu mogli ponuditi na tržištu kulture, ali uz uvjet da se u obzir uzme i stupanj opasnosti od prestanka sređivanja gradiva, tj. obavljanja redovite djelatnosti, jer će djelatnici biti usmjereni na samo one vrste aktivnosti koje ustanovi donose financijsku korist (izrada reprodukcija za osobne potrebe ili komercijalne projekte, naplaćivanje prava na objavu i korištenje gradiva za izložbe i izdavaštvo, genealoška istraživanja, provođenje opsežnih istraživanja, tj. naplaćivanje pružanja intelektualnih usluga uz vremensko ograničenje, izlaganja o specijalnim temama, tečajevi i seminari za određene ciljne skupine te iznajmljivanje spremišnog i reprezentativnog prostora za izložbe i razna događanja). Autor ističe da u kategoriju naplaćivanja ne bi smjele ulaziti naknade za korištenje arhivskog gradiva, budući da bi to zadiralo u glavnu zadaću arhivskih institucija. Po njegovom mišljenju arhivska djelatnost ne može i ne smije otići u drugu krajnost i temeljiti se samo na svojoj materijalnoj vrijednosti, budući da je njezina, za društvo bitno važnija kulturna vrijednost, određena zakonom i njome se na tržištu ne bi smjelo zarađivati.

U drugom dijelu časopisa (dvojezičnom na njemačkom i češkom jeziku), objavljeni su referati održani tijekom Dana arhiva Južne Češke i Gornje Austrije 5. studenoga 2009. u Linzu. Sadrže opise iskustava na projektu digitalizacije zbirke matičnih knjiga južnočeškog područnog arhiva Třeboň, u organizaciji Genealoškog društva iz Utaha (*The Genealogical Society of Utah*). Digitalizacija u okviru vlastite institucije trajala bi predugo zbog nedostatka radne snage i tehničkih mogućnosti, stoga predstavljaju projekte Zemaljskog arhiva Gornje Austrije koji digitalizaciju provodi samostalno, a prioritete prilikom izrade prijedloga izbora gradiva za snimanje, osim na temelju načela učestalosti korištenja gradiva, utvrđuje i načelom zaštite izvornika od raspadanja.

Danijela Marjanić

Atlanti, 20(2010)

U časopisu *Atlanti* broj 20 iz 2010. godine, publikaciji Međunarodnog instituta za arhivsku znanost Trst i Maribor, objavljena su izlaganja sa skupa 20. međunarodni arhivski dan, održanog u Trstu 11. i 12. listopada 2010. Na jubilarnoj konferenciji bilo je prisutno oko 120 sudionika iz Albanije, Austrije, Bjelorusije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Češke, Estonije, Francuske, Grčke, Hrvatske, Italije, Izraela, Kanade, Kosova, Malezije, Njemačke, Poljske, Portugala, Rumunjske, Rusije, Slovačke, Slovenije, Srbije, Sultanata Oman, Španjolske i Velike Britanije. Skupu su nazočili i David Leitch, glavni tajnik Međunarodnog arhivskog vijeća (ICA) i Charles Kecksemeti, nekadašnji glavni ravnatelj MAV-a.

Međunarodni institut utemeljen je 1985. u Mariboru, a od 2005. djeluje u Trstu. Na čelu Instituta je Izvršni odbor u sastavu: Peter Pavel Klasinc, ravnatelj Instituta, Grazia Tatò, ravnateljica Državnog arhiva Trsta i Antonio Monteduro, predstav-

nik Central European Initiative. Institut ima web stranicu: <http://www.ias-trieste-maribor.eu>, na kojoj su dostupni radovi kao i višejezični arhivski rječnik, a već četvrtu godinu za redom organizira Jesensku arhivističku školu, koja pobuđuje sve veće zanimanje kao mjesto na kojem mladi arhivisti stječu nova znanja, razmjenjuju iskustva i upoznaju se s kolegama iz drugih zemalja.

Ovaj svezak časopisa ima 431 stranicu i 35 radova koji se bave s dvije teme: arhivsko zakonodavstvo i arhivske web stranice.

U cjelini *Arhivsko zakonodavstvo* objavljeni su sljedeći radovi: Grazia Tatò (Italija), *Who's Afraid of Archives? Or: Which Legislation for the Society of the Future?*; Michail V. Larin (Rusija), *The Russian Archival Legislation*; Jozef Hanus, Monika Péková, Lenka Pavlíková (Slovačka), *Access to Archives in Slovak Archival Legislation*; Doria Gianni Penzo (Italija), *Registry in Italy at the Beginning of 19th Century: the Veneto region case study*; Elisabeth Schlögl-Ernst (Austrija), *Archives and Legislation: The Austrian Archival Legislation and Access to Archival Material*; Andrei Rybakou (Bjelorusija), *Access to Archival Information in Belarus: Legislation and Practice*; Michael Cook (Velika Britanija), *Freedom of Information: Legislation that has Radically Changed Archival Practice*; Francisco Javier Aguado Gonzalez, Mariano Garcia RUI-perez (Španjolska), *The Access to the Archives in Spain, Special Reference to the Archives of the Local Administration*; Spyridoula Arathymou (Grčka), *The Greek Archival Legislation*; Leonor Calvão Borges (Portugal), *New Technologies of Information Register: Consequences in the Archives, Right of Access and Right of the Reserve of the Private Life. State of the Question in Portugal*; Živana Hedbeli (Hrvatska), *Current Croatian Archival Legislation*; Azem Kožar (Bosna i Hercegovina), *Archival Legislation in Bosnia and Herzegovina*; Marie-Claude Delmas (Francuska), *Access to Archives in France: the Provisions of the New Law of July 15th, 2008*; Milan Selan (Slovenija), *Archival Legislation in Terms of Safety Requirements: Conventional vs. Electronic Archives*; Michal Wanner (Češka), *Interim Report on the Development of the Archives Legislation in the Czech Republic*; Zdenka Semlič Rajh (Slovenija), *New Protection of Documents and Archives and Archival Institutions Act: the Successful Way into the Standardization of the Profession or its Destruction*; Jovan Popović (Srbija), *Legislative Regulation of Data Confidentiality in the Countries on the Territory of the Former Socialist Federal Republic of Yugoslavia*.

U cjelini *Arhivske web stranice* objavljeni su sljedeći radovi: Peter Pavel Klasing (Slovenija), *About Web Pages in Archival Theory and Praxis*; Barbara Costa, Francesca Pino (Italija), *Copying With Banking Mergers: the Genealogical-Historical Map and the „Plural“ Documentary Heritage in the Intesa Sanpaolo Website*; Joachim Kemper (Njemačka), *Archival Networks in Europe. Activities and Projects of „ICARUS“ in 2010*; Aldo Sparti (Italija), *Presentation of the Portal „Archives of the Mediterranean“*; Mojca Šorn (Slovenija), *History of Slovenia - Sistory: Web-site Portal of Slovenian Historiography*; Robert Nahuet (Kanada), *Access to Archives in Canada: Networks and Interoperability: How to Enhance Access to Canadian Archives*; Snežana Pejović (Crna Gora), *Archives and Web Technology: an Unavoidable Imperative of the Modern Age*; Magdalena Marosz (Poljska), *Archival Web Site. The Compatibility With a Computerized System for Electronic Management of Documentation*; Antonio Ratti (Italija), *The Historical Archive of INA (Generali Group) at the Service of International Research*; Christian Kruse (Njemačka), *Staatliche Archive Bayerns in the World Wide Web*; Anto-

nio Monteduro (Italija), *Browsing European Archives: Web Sites of the European Union Dedicated to Archives*; Miroslav Novak (Slovenija), *The OAIS Model as the Paradigm of the Online Access to the Archival Databases*; Majella Marquez (Malezija), *Access to Public Archives: Policy and Practice with Reference to the Control of Access and Content*; Helina Tennasilm (Estonija), *Integrated Archival Web Services. Estonian Example*; Olivera Porubović-Vidović (Srbija), *Archives on the Internet: Serbian Case Study*; Habibe Qovanaj (Kosovo), *Significance, Content and Design of Website Dedicated to Archive*; Florin Popović Bogdan (Rumunjska), „Information is Power“. Or not?;

U časopisu su tiskani i pozdravni govori, godišnje izvješće direktora Instituta, prikaz prethodnog broja časopisa, predstavljanje dva poduzeća i rad Ileanne-Marie Ratu u dostignućima i budućnosti Fakulteta za arhivske znanosti u Bukureštu. Službeni jezici skupa su engleski, talijanski i slovenski. Izlaganja su u pojedinim slučajevima napisana na jeziku autora te opremljena sažetkom na službenim jezicima skupa.

Prvi broj časopisa *Atlanti* objavljen je 1991. kada su na 139 stranica tiskani radovi devet autora na temu adaptacije arhiva. Drugi se broj bavio minimalnim standardima i zaštitom od požara, treći sigurnošću arhiva i polica, tema četvrtog broja bili su korisnici i tehnička pitanja u arhivima, petog mikrofilm i arhivske zgrade, šestog javnost i arhivi te higijena u arhivima, sedmog zdravstvena pitanja i temeljna pitanja adaptacije u arhivima. Osmi je broj posvećen informatici i korisnicima u arhivima te kemikalijama u arhivima i okolišu, deveti slikovnom građivu i IT u arhivima, deseti računalnim programima za male arhive i arhivskim knjižnicama, jedanaesti arhivima i internetom te negativnim iskustvima u novim ili adaptiranim zgradama, dvanaesti zaštitom arhivskog građiva od utjecaja iz okoliša i problemima elektronskih medija u modernim arhivima. U trinaestom broju pisalo se o pravnim pitanjima u arhivima, informatici i arhivistici, u četrnaestom o prijenosu informacija između arhiva i drugih ustanova te razvoju arhiva i arhivske znanosti, u petnaestom o sveučilištima i arhivima te o školovanju arhivista. Teme broja šesnaest su etika u arhivima te digitalni i video arhivi, sedamnaestog privatni arhivi i elektronski arhivi, osamnaestog zaštita i sigurnost u arhivima i vrednovanje, a broja devetnaest tehnička i stručna pitanja građiva 20. stoljeća.

Ukupno je u časopisu do danas objavljeno oko 500 članaka na oko 4.500 stranica. Svaki broj donosi pregled i presjek neke teme u određenom razdoblju, na razini svijeta i u pojedinim zemljama. Stoga ne mora čuditi što su *Atlanti* izvrstan priručnik i referentna literatura za svakog koga zanima određena tema.

Živana Heđbeli

Arhivi, 32, 2(2009); 33, 1(2010)

Drugi broj Arhiva iz 2009. godine podijeljen je u 9 tematskih cjelina. Prva cjelina *Članci i rasprave* sastoji se od dva rada. *Uređenje općinskih pitanja na području tršćanskog gubernija prije 1849. godine* (Daniela Juričić Čargo) donosi informacije o prvim pokušajima uređenja komunalnih pitanja na području Tršćanskog gubernija 1841. godine. Obradena je upravna podjela Primorja u razdoblju 1813-1841. i način na koji je teklo uređenje komunalnih pitanja od 1814. godine dalje, a na osnovi Pokrajn-